



Indtastninger af rovfugleobservationer i DOFbasen

- en vejledning fra Skagen Fuglestation

Indledning

Hvert forår observerer lokale og gæstende feltornitologer et meget stort antal rovfugle på træk over Skagen Odde. I felten noterer observatørerne de observerede rovfugle og efterfølgende indtastes dagens observationer i den netbaserede DOFbase, som er tilgængelig for alle. En ny mulighed er at indtaste observationerne direkte i felten med en smartphone og DOFbasens indtastningsapp. De indtastede observationer i DOFbasen danner grundlaget for den bearbejdning og sammenstilling af rovfugletrækket, som bl.a. publiceres i de årlige rapporter i Fugle i Nordjylland, Fugleåret og fra og med 2017 i årsrapporten fra Skagen Fuglestation. Desuden vil Stationens observatører hver aften i sæsonen summere dagens tællinger i DOFbasen hver dag for hele Skagenområdet - så for at hjælpe dem er det vigtigt at få tastet dine observationer samme dag.

For at lette bearbejdningen og sammenstillingen af data om rovfugle fra Skagen, som indtastes i DOFbasen, listes herunder retningslinjer, så du dermed sikrer dig at du bidrager til vores overvågning af rovfugletrækket.

Hvad skal man notere, når man observerer rovfugletræk.

Grundlæggende noteres følgende ved træktællinger:

- Dato, lokalitet og klokkeslæt for start og slut på observationsperioden
- Medobservatører. Her menes nærmeste netværk på stedet og ikke alle måske 100 observatører som var til stede i løbet af observationsperioden (øvrige kan evt. noteres med "+20", hvis der var ca. 20 andre).
- Art
- Antal
- Alder og køn hvis det er muligt og relevant for den observerede art. Hver altid selvkritisk og noter kun køn og alder på fugle, som er set godt og der ikke er tvivl om alder og køn.
- Adfærd for de enkelte fugle. Her vil det typisk være med angivelse af trækretning for udtrækkende fugle, mens returtrækkende fugle angives som trækforsøg. Rastende og fouragerende fugle angives som sådan. Undgå helt at bruge betegnelsen "overflyvende fugle".
- Nøjagtigt observationstidspunkt for de enkelte rovfugle af alle arter med undtagelse af Hvepsevåge, Musvåge, Spurvehøg og Tårnfalk. For Tårnfalk dog gerne nøjagtigt tidspunkt på alle dage med et begrænset antal fugle (f.eks. under 50). Tidspunktet noteres i det øjeblik fuglen passerer observationspunktet - ikke ved en opdagelse i det fjerne. Tidspunktet for den enkelte observation indtastes bedst i feltet "Fra kl.:" i DOFbasens indtastningsskema, da det muliggør en søgning på tider ved senere bearbejdninger. Vi ved godt at flere har været vant til at taste tiderne ind i kommentarfeltet, hvilket alternativt også kan gøres, selvom det dog besværliggør direkte søgninger i data. Husk i så fald også at notere alder/køn ved de enkelte tider.

- For dage med mange Hvepsevåger og Musvåger: For de fugle du ikke mener trækker ud, notér da max-tallet den dag for det antal individer som samtidig befinder sig i skruer over området og du kan se fra obsposten. Husk desuden at notere tidspunktet for hvornår tællingen med flest fugle samtidigt blev gjort den dag.
- Ved gåture i området: Noter lokalitet, tid, art, antal, evt. køn/alder og medobservatører.
- Tast dine observationer ind samme dag. Således bidrager du til de daglige sammenstillinger af det totale antal rovfugle på Skagen Odde, som fuglestationens observatører i sæsonen dagligt vil prøve at taste ind i Dofbasen, hvilket ikke er nogen let opgave. Vi ved at det kan være svært og nå at få tastet ind samme dag når sæsonen peaker, men den nye Dofbase-app kan her hjælpe. At taste ind samme dag vil hjælpe stationen med at få lavet nogle gode sammenstillinger dagligt til glæde for alle fuglekiggere som følger med i dofbasen.

Specielle udfordringer når man observerer rovfugletræk i Skagen.

For feltornitologer kan det være lidt af en udfordring at holde styr på rovfugletrækket over Skagen. På de gode dage ses mange arter og store antal. For nogle arter som f.eks. Musvåge, Havørn og glenter ses ofte et rodet trækbillede. Specielt musvågernes trækforsøg med mange fugle frem og tilbage kan give anledning til stor forvirring og meget divergerende tal fra observatørerne. Her gælder det om at holde hovedet koldt og ikke lade sig rive med af et forvirrende trækmønster og ønsket om at kunne præstere et stort antal. De trækforsøgende musvåger tælles "nemtest" hvis man kan få tal på samtlige fugle som flyver ud mod Grenen inden returtrækket starter og skaber forvirring eller når hele returtrækket passerer f.eks. Flagbakken. En anden mulighed er at tælle de(n) største skrue(er) som samtidig befinder sig over området.

En art som Tårnfalk kan også være drilagtig i sit trækmønster, da tårnfalkene ofte laver kortere eller længere stop med fouragering (muser) undervejs. Dette betyder, at fuglene kan være længe om at komme frem og derved øges risikoen for at samme fugl registreres mere end en gang før den har passeret tællelinjen.

Erfaring og kritisk sans er en forudsætning for de troværdige tal som Skagen Fuglestation ønsker at bruge i årsrapporterne.

Et godt tip

Et godt tip, når det gælder om at alders- og kønsbestemme rovfugle og skelne individer af de mere fåtallige arter fra hinanden - f.eks. Havørn og Kongeørn - er at bruge fotos. Ved hjælp af digitale fotos kan man efterfølgende ofte se mange flere dragtkarakterer, fældningsgrænser og individuelle kendetegn, som f.eks. manglende svingfjer og halefjer end øjet kan nå at opfatte under en måske kortvarig observation. Fotodokumentation gør det også nemmere at finde nye individer eller gengangere blandt de fåtallige arter.

Med ønsket om mange gode rovfugleoplevelser og efterfølgende indtastninger i DOFbasen.

Skagen Fuglestation, april 2018